

دعوت به اسلام
اصول / شیوه‌ها / موانع

www.ketab.ir

قرائتی، محسن / ۱۳۲۴.

شیوه‌های دعوت به نماز / مؤلف: محسن قرائتی.

تهران: مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۷۵.

۲۰۸ ص ۵۰۰۰۰ ریال ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۲۱-۴۶-۰ ISBN

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیپا

کتابنامه به صورت زیرنویس

موضوع: نماز -- جنبه‌های قرآنی

موضوع: نماز

۳۶۲۶۶۷۴ ۲۹۷/۳۵۳

۱۳۹۳ ۹ ش ۴ ق ۱۸۶/۲ BP

دعوت به نماز

به کوشش: محسن قرآنی

ناشر: مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن

چاپ: چاپخانه دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۳۹۲

شمارگان: ۴۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۲۱-۴۶-۰

مرکز پخش شماره ۱: تهران-تلفن و نمابر ۴-۶۳۶۳۶۳۶۹۴

مرکز پخش شماره ۲: قم-تلفن و نمابر ۰۲۵-۳۷۷۴۲۴۷۰

مرکز پخش شماره ۳: اصفهان-تلفن و نمابر ۰۳۱-۳۲۲۰۵۴۸۵

مرکز پخش شماره ۴: مشهد-تلفن و نمابر ۰۵۱-۳۲۲۴۱۲۸۴

WWW.QARAATI.IR

حقوق چاپ و نشر محفوظ است ©

فهرست

۱۰	مقدمه
۱۱	نماز مطلوب از نگاه قرآن
۱۲	امام رضا (علیه السلام) و اهمیت نماز
۱۳	چند خاطره از امام خمینی (ره)
۱۵	فصل اول: اهمیت دعوت به نماز
۱۸	بهانه های افواذ بی تفاوت
۲۰	عوامل بی اعتنائی به نصیحت دیگران
۲۷	فصل دوم: اصول و قواعد کلی در دعوت به نماز
۲۸	۱. استمداد از خدا
۳۱	۲. تداوم و تکرار دعوت
۳۴	۳. آسان گیری
۳۶	۴. تقویت جرئت و شهامت
۳۸	حکایت
۴۱	خاطره ای از شهامت امام خمینی (ره)
۴۲	خاطره ای از آزادگی امام خمینی (ره)
۴۳	راه تقویت جرئت
۴۷	۵. ساده کردن امور
۴۸	۶. موضوع شناسی
۴۹	لطیفه
۴۹	۸. تکریم و هویت بخشی
۵۱	خاطره
۵۲	۹. توجه به نشاط و آمادگی مخاطب
۵۵	فصل سوم: ویژگی های دعوت کنندگان به نماز
۵۶	۱. تواضع
۵۶	۲. شرح صدر و اخلاق نیک
۵۶	۳. خوش نامی
۵۷	۴. معلومات و دانش کافی
۵۸	۵. بیان روان
۵۹	۶. اخلاص
۵۹	۷. دل سوزی

۶۰	۸. شروع از خود و اطرافیان
۶۰	۹. صبر و استقامت
۶۰	۱۰. ایمان به کار
۶۰	۱۱. زبان مناسب و صلابت در گفتار
۶۲	نکات تکمیلی
۶۵	فصل چهارم: گام‌های مهم پیش از دعوت
۶۶	گام اول: تحکیم مبانی اعتقادی
۶۸	گام دوم: شناخت علل سستی و کاهلی نسبت به نماز
۶۸	علل سستی و کاهلی در نماز
۷۶	گام سوم: پاسخ به سؤالات و شبهات
۷۹	فصل پنجم: شیوه‌ها و روش‌های دعوت به نماز
۸۰	۱. برانگیختن احساسات با شمارش نعمت‌ها
۸۶	۲. احساس نیاز
۹۱	۳. تشکر از صاحب نعمت
۹۳	۴. توجه به عبادت نظام آفرینش
۹۴	۵. بیان آثار و برکات نماز
۱۰۲	۶. توجه به خطرهای ناشی از سهل‌نگاری و ترک نماز
۱۰۷	۷. توجه به سابقه تاریخی نماز
۱۰۹	۸. توجه به همراهی نماز با کمالات دیگر
۱۱۲	۹. مقایسه نماز با عبادت‌های ادیان دیگر
۱۱۳	۱۰. اظهار علاقه بزرگان به نماز
۱۱۶	۱۱. دوستان نمازگزار
۱۲۰	۱۲. جریان سازی و استفاده از فرصت‌ها
۱۲۵	۱۳. مشارکت افراد فرهیخته
۱۲۶	۱۴. بهره‌گیری از هنر در دعوت به نماز
۱۲۹	۱۵. دعوت‌های غیرمستقیم
۱۳۰	۱۶. مقایسه صحیح
۱۳۴	۱۷. معلم خصوصی
۱۳۴	۱۸. آموزش نماز
۱۳۷	۱۹. ترویج سنت وقف برای نماز
۱۳۸	۲۰. کوچکی و حقارت افراد روی گردان از خدا
۱۴۱	فصل ششم: وظایف نهادها و مسئولان

۱۴۲	یکم. خانواده
۱۵۱	دوم. مسجد
۱۷۳	سوم. مدرسه
۱۷۸	چهارم. حاکمیت
۱۹۷	پنجم. عموم مردم
۲۰۳	فصل هفتم: آسیب‌ها و موانع دعوت
۲۰۴	آسیب‌ها و موانع دعوت
۲۰۴	۱. اقدام نابه‌هنگام
۲۰۴	۲. رفتار والدین و نمازگزاران
۲۰۵	۳. رها شدن دعوت (دعوت‌های مقطعی)
۲۰۶	۴. شیطان
۲۰۷	۵. برنامه‌های صدا و سیما

www.Ketab.ir

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا ونبينا محمد وآله الطاهرين
گرچه درباره نماز هزاران کتاب نوشته شده، اما درون مایه،
شیوه‌ها، اصول، قلم و بیان‌ها متفاوت است. این جانب نیز
با اینکه از نماز خود شرمنده هستم. کتاب‌های زیادی را برای
سنین گوناگون نوشته‌ام؛ کتاب‌هایی نظیر:

۱. «آشهایی با نماز» برای نوجوانان؛

۲. «راز نماز» برای جوانان؛

۳. «پرتوی از امرار نماز» برای دانشجویان؛

۴. «تفسیر نماز» برای معلمان و اساتید؛

۵. «۱۱۴ نکته درباره نماز»؛

۶. «پیوندهای نماز».

از این میان، دو کتاب اخیر به مسائل جنبی نماز می‌پردازد و
برخی از این کتاب‌ها به زبان‌های گوناگون ترجمه شده و حتی
بعضی به تیراژ میلیونی رسیده است.

به برکت انقلاب اسلامی و خون شهدا، بنیاد اقامه نماز تشکیل شد
تا محتوای این نوشته‌ها به صورت عملی نیز اجرا شوند. اقامه
ده‌ها هزار نماز جماعت در مدارس، بدون اجبار دانش‌آموزان؛
توجه به نماز در ایستگاه‌های قطار، فرودگاه‌ها، جاده‌ها و
مسجد‌های بین راهی؛ اقامه نماز در ظهر تاسوعا و عاشورا؛
راهنمایی‌هایی از بیست پیام برگرفته از بیانات مقام معظم
رهبری؛ مصوباتی از هیئت دولت و مجلس؛ استفاده از عالمان،
شاعران، هنرمندان و تبلیغات بر در و دیوار شهرها؛ اعزام حدود
بیست هزار طلبه به مدارس؛ توجه ویژه به نماز در دانشگاه‌ها،
پادگان‌ها و وزارتخانه‌ها؛ و همچنین ساخت هزاران مسجد در

شهرها و روستاها، تنها نمونه‌هایی از کارهایی است که در پی کتاب‌ها، ناله‌ها و فریادهای عزیزان دلسوز و خادمان نماز انجام شده است.

علاوه بر اینها بازاریان و اصناف نیز اقداماتی برای ساخت نمازخانه در ورزشگاه‌های مختلف داشته و شهرداری‌ها نیز به ساخت مسجد و نمازخانه در پارک‌ها توجه بیشتری داشته‌اند. اما واقعیت این است که هیچ انسانی نباید به راه‌های رفته خود نگاه کند تا دچار غرور نشود؛ بلکه باید به راه‌های نرفته نگاه کرد تا احساس مسئولیت بیشتری در انسان پدید آید.

نماز مطلوب برای نگاه قرآن

نمازی که قرآن الزام می‌خواهد چنین است:

دائمی باشد: «الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ»؛^۱

نمازی که از آن حفاظت شود: «وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ»؛^۲

نمازی که در آن خشوع باشد: «الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ»؛^۳

نمازی که بازدارنده از فحشا و منکر باشد: «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ»؛^۴

نمازی که به دلیل ذکرالله بودنش، آرام‌بخش دل‌ها باشد: «أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ»؛^۵

نمازی که در آن نشاط باشد، نه کسالت: «وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ

۱. معارج: ۲۳.

۲. معارج: ۳۴.

۳. مؤمنون: ۲.

۴. عنکبوت: ۴۵.

۵. رعد: ۲۸.

قَامُوا كَسَالَى»^۱؛

نمازی که نسبت به آن، فرزندان و خانواده فراموش نشوند: «وَأَمُرَ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ»^۲؛

نمازی که اولویت آن همیشه بر کارهای دیگر رعایت شود؛ حتی در میدان جنگ.^۳

امام رضا (ع) و اهمیت نماز

اکنون که این سطرها را می نویسم روز اول ماه مبارک رمضان ۱۳۹۳ شمسی است و من در مدرسه علمیه نواب، در چند متری حرم امام رضا (ع) هستم. دو روایت از اولویت دادن امام رضا (ع) نسبت به نماز به ذهنم آمد که بیان می کنم:

یکم. امام رضا (ع) مشغول نوشتن بود؛ همین که صدای اذان بلند شد، قلم را به زمین گذاشت و حاضر نشد حتی با نوشتن چند کلمه، نامه را تمام کند!

دوم. امام رضا (ع) جلسه مهمی با رهبر صابئین داشت. بحث به اینجا رسید که او گفت: «فَقَدْ رَقَّ قَلْبِي»؛ یعنی: الان دل من برای پذیرفتن حرف امام (ع) نرم شد. در این هنگام صدای اذان بلند شد. امام (ع) فرمود: اول نماز، بعد گفتگو. امام (ع) با این حرکت ثابت کرد اهمیت نماز از مهم ترین جلسات تاریخی هم بالاتر است و حتی این جلسات هم باید به هنگام نماز تعطیل شود.^۴

۱. نساء: ۱۴۲.

۲. طه: ۱۳۲.

۳. نساء: ۱۰۲.

۴. توحید صدوق، ص ۴۳۵.

چند خاطره از امام خمینی

اکنون که سخن به اینجا کشیده شد، خاطراتی را از امام خمینی رضوان الله علیه نقل می‌کنم:

یکم. ایشان در ساعت‌های آخر عمر به آقای انصاری که در کنار امام بودند، فرمود: اگر صدای اذان بلند شد و من خواب بودم، مرا بیدار کن. ولی هنگام اذان، آن شخص به دلیل مراعات حال امام، ایشان را بیدار نکرد. پس از چند دقیقه امام چشم باز کرد و پرسید: آیا وقت نماز شده؟ گفتند: بله. فرمود: چرا مرا بیدار نکردید و چرا چند دقیقه دیر شد؟!

دوم. امام می‌فرماید: در سفر حج کتابی خریدم؛ همین که خواستم پول را به کتاب‌فروش بدهم صدای اذان بلند شد. او پول را نگرفت و گفت: به احترام نماز اول وقت پول را نمی‌گیرم؛ شما بعداً بیا تسویه حساب کن!

سوم. روزی که شاه فرار کرد، امام در پاریس بودند. جمعیت زیادی از خبرنگاران کشورهای دنیا در محل استقرار امام جمع شدند و سخنان امام به طور مستقیم به دنیا مخابره می‌شد. فرزند امام (مرحوم حاج احمد آقا) تعریف کرد: امام روی یک صندلی نشستند و چند جمله‌ای درباره برچیده شدن نظام طاغوتی سخنانی فرمودند. آنگاه به من نگاه کرد و فرمود: آیا وقت اذان شده؟ گفتم: بله، الان وقت اذان است. امام یک مرتبه سخن خود را قطع کرد و بدون خدا حافظی، از کرسی پایین آمد و به سراغ نماز رفت. همه خبرنگاران تعجب کردند که چه مسئله‌ای وجود دارد که مهم‌تر از مهم‌ترین حادثه قرن (فرار شاه و محو نظام شاهنشاهی) است؟ آن هم در گفتگوی مستقیم با تمام رسانه‌های دنیا است.

آری! این است معنای ایمان به خدا و ایمان به هدف و این است معنای واقعی الله اکبر؛ یعنی خدا بزرگ‌تر از همه چیز است (بزرگ‌تر از دیدنی‌ها، شنیدنی‌ها، نوشتنی‌ها، بزرگ‌تر از فکر و تصور بشر، بزرگ‌تر از حکومت‌ها و مصاحبه‌ها و بزرگ‌تر از رسانه‌ها و سایت‌ها و ماهواره‌ها).

آنچه به خواست خداوند در این کتاب بیان می‌شود عبارت است از: ویژگی‌های دعوت کننده به نماز، اصول و مبانی دعوت و شیوه‌های دعوت به نماز.

در این کتاب از خدا می‌خواهیم که فکر و قلم ما را به سویی که رضای خودش است، هدایت فرماید.

«رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي»^۱.